

EDITORIAAL

BEN IK DAN MIJN BROEDERS HOEDER? OF TREK IK HET ME WEL AAN...

We weten het allemaal wel: we leven niet in het paradijs. Verre van. De verhalen uit de eerste boeken van de Bijbel tonen ons al hoe de mens het steeds weer verknoeit. Eerst de verleiding van de macht en de hoogmoed, die leidt tot de uitwijzing uit de paradijselijke toestand; daarna de jaloezie en het egoïsme die leidt tot broedermoord. Om nog maar over (al dan niet door omstandigheden) gedwongen ballingschappen te zwijgen... De laatste maanden heb ik al verschillende keren moeten denken aan het antwoord van Kaïn op de vraag waar zijn broeder is: "Ben ik dan mijn broeders hoeder?"

Ik moest eraan denken toen we deze herfst eerder toevallig geconfronteerd werden met de situatie van een zieke vereenzaamde man, die we bezochten in de kliniek. Zijn toestand ging snel achteruit, en de dokters hadden er geen verklaring voor. Achteraf merkten we in een verslag van de huisdokter dat er in de zomer al problemen geweest waren, maar dat hij toen zelf weigerde om naar de kliniek te gaan. Dat werd zo genoteerd door de dokter, en daarmee was voor hem de zaak blijkbaar gesloten. Volgens de wet op de patiëntenrechten mag de patiënt inderdaad een behandeling of onderzoek weigeren, en heeft de dokter deontologisch correct gehandeld. We weten niet of de dokter toen erg aangedrongen heeft, maar ik kan me voorstellen dat als de man kinderen of andere familie of vrienden had die zich iets van hem aantrokken, zij misschien wel op hem ingesproken zouden

hebben, maar er was blijkbaar op dat moment niemand zijn 'hoeder'...

Ik moest eraan denken toen de 21-jarige Afghaan Navid Sharifi uitgewezen werd. Nu is zo'n uitwijzing een hele complexe affaire en ik ken ook niet de wettelijke finesses die hierin spelen. We zullen er dus maar vanuit gaan dat alle wettelijke middelen uitgeput waren, maar menselijk gezien waren er even veel argumenten om wel een afwijking toe te staan. Ik ga ze hier niet herhalen, maar het is duidelijk dat de toekomst van deze jonge man niet in Afghanistan ligt. Met zijn uitwijzing werd zijn toekomst hier alvast vermoord. De organisaties die zich voor hem ingezet hebben, gingen er gelukkig wel vanuit dat we mekaars 'broeder' zijn, maar ze moesten de duimen leggen voor het strenge uitwijzingsbeleid van de Dienst Vreemdelingenzaken en de populaire Staatssecretaris voor Asiel en Migratie, die nochtans ook bevoegd is voor Maatschappelijke Integratie.

Ik moest eraan denken toen we het onlangs over euthanasie hadden. Naar aanleiding van een concrete situatie vond ik in een krantenartikel heel redelijke argumenten terug, die duidelijk aansloten bij het maatschappelijk discours over zelfbeschikking en mensenrechten. Heel redelijk allemaal, maar nergens in het hele artikel was er sprake van de dichtste naasten van de persoon in kwestie: hoe zij er tegenover stonden, hoe zij zich hierbij voelden... Er is inderdaad nergens

een wettelijke verplichting om hen hierbij te betrekken, terwijl we goed weten dat zij die achter blijven vaak jaren worstelen met de vraag: had ik niet méér voor hem of haar kunnen doen? De uitbreidingsvoorstellen van de euthanasiewet voor minderjarigen zetten gelukkig de ouders niet helemaal buiten spel, al heeft dit wellicht meer te maken met het Burgerlijk Recht dan met zorg-ethische overwegingen.

Raymond van het Groenewoud mag dan wel zingen van "Trek het je niet aan", gelukkig zijn er nog mensen die het zich wél aantrekken... Ik denk dan aan de man die ons onlangs na een carrière van bijna 40 jaar in de sector van de jeugdzorg een mailtje stuurde om zijn bezorgdheid uit te drukken over het feit dat jonge kinderen met problemen nog vaak uit de boot vallen en niet de juiste hulp krijgen, waardoor de problemen alleen maar groter worden... Ik herinner me een campagne van Welzijnzorg uit 1989 met als slogan "Ik trek het me aan!", en dat zijn ze gelukkig al die jaren blijven doen... Ik denk aan de talloze vrijwilligers van Ziekenzorg of Welzijnsschakels, die zich het lot van vereenzaamde mensen, van mensen in armoede of van illegale vluchtelingen aantrekken... Ik denk aan het getuigenis vanuit voorzieningen voor personen met een zware beperking, die zo

zorgvuldig mogelijk met alle betrokkenen willen samenwerken rond vaak heel moeilijke levenseindebeslissingen... Aan medewerkers van palliatieve zorg, aan pleegouders die hun huis gastvrij open stellen voor mensen met minder kansen. Ik denk aan het pleidooi voor aanwezigheid bij mensen in armoede en om mensen met drug- en andere problemen niet los te laten, en aan zoveel welzijnswerkers, die het zich blijven aantrekken, ook als ze daarvoor te weinig waardering krijgen...

Gelukkig maar, dat de broederlijkheid in 2013 nog niet verdwenen is en ondergesneeuwd onder deontologie en wettelijkheid, onder redelijkheid, techniciteit, cijfertjes en eigen gelijk. We wensen je alvast voor 2014 dat je die zorgzaamheid ook zelf mag ervaren, dat je op een betrokken manier je job mag blijven uitoefenen, dat menselijkheid de toetssteen van ons handelen is, dat gastvrijheid ook in onze samenleving nog beoefend én gewaardeerd wordt. En tenslotte ook een beetje heilige verontwaardiging om alles wat er fout loopt in onze maatschappij, en de kracht en de moed om er iets aan te doen.

Fons GEERTS,
Eindredacteur